

تەيزىق بالالار ەزىتە گەلىرى

(7 - كىتاپ)

شىنچياڭ جاستار - ورەندەر باسپاسى

قىزىق بالالار ەرتەگلىرى

(7 - كىتاپ)

شىنجاڭ جاستار - ۋەندەر باسپاسى

2006 - ۋۆرسمجى

图书在版编目(C I P)数据

哈萨克儿童童话故事选(7). /马哈达斯 编写:— 乌鲁木齐:
新疆青少年出版社 2006.4

ISBN 7 — 5371 — 5490—2

I. 哈… II. 马… III. 哈萨克族—童话—作品集—中国
—哈萨克语(中国少数民族语言) IV. I 287.7

中国版本图书馆 C I P 数据核字(2006)第 027932 号

责任编辑: 阿斯哈尔别克

责任校对: 努尔斯发提

封面设计: 巴哈提

哈萨克儿童童话故事选(7) (哈萨克文)

马哈达斯 编写

新疆青少年出版社出版

(乌鲁木齐市胜利路 100 号 邮编:830001)

新疆新华书店发行 新疆新华印刷厂印刷

787×1092 毫米 32 开本 6.5 印张

2006 年 4 月第 1 版 2006 年 4 月第 1 次印刷

印数: 1 — 3060

ISBN7—5371—5490—2 定价:8.00 元

جاۋاپتى رەداكتورى: اسقاربەك ۋارپجان ۋلى
جاۋاپتى كوررەكتورى: نۇرسيپات قۇرمەت قىزى
مۇقاباسىن جوبالاعان: باقت ەسكەندىر ۋلى

قازاق بالالار ەرتەگىلەرى (7)

قۇراستىرعان: ماقاداس اقان ۋلى

*

شىنجياڭ جاستار - ورەندەر باسپاسى باستىردى
(ۋرۇمچى جەڭس كوشەسى 100 - قورا، پ: 830001)

شىنجياڭ شىنجۇا كىتاپ دۇكەندەرى تاراتادى

شىنجياڭ شىنجۇا باسپا زاۋودىندا باسلىدى

فورماتى 1/32 1092×787 م، باسپا تاباعى: 6.5

2006 - جىل ۋاسۋىر، 1 - باسپاسى

2006 - جىل ۋاسۋىر، 1 - باسلىۋى

تىراجى: 3060 — 1

ISBN7 — 5371 — 5490 — 2

باعاسى: 8.00 يۋان

باسپادان

ەرتەگى، اغىز، ولەك-جىرلار حالقىمىزدىڭ ەرتەدەن كەلە جاتقان اسىل مۇراسى. «قازاق بالالار ەرتەگىلەرى» اتتى بۇل ۇلاسىپالى جىناق تۇرمىس-سالت ەرتەگىلەرى، ميفتىك ەرتەگىلەر (قىيال-عاجاپىتار)، هايۋاناتتار ەرتەگىلەرى، اغىز ەرتەگىلەرى سىقىلدى تۇرلەرگە بولسىن، جەكە-جەكە ون كىتاپ بولسىن شىعارىلدى.

قولمىزداعى كىتاپتى وقۇ ارقىلى ەرتە زامانداغى ەڭبەكشى حالقتىڭ مۇراسى، ارمان-تىلەگىن، كۇرەسىن، سالت-ساناسىن، مۇراسىن بىلۋگە، تۇسىنىۋگە بولادى. حالقىمىز مۇز ۇرپاقتارىن ادال، مەيىرىمدى، اقسىلدى، زەردەلى، ەرجۇرەك ەتىپ تارىيەلەۋ ماقساتىندا ەرتەگىنىڭ نەشە الۋان تۇرىن تاپقىرىلاغان مۇراسىن ول ارقىلى مۇرپاقتارىن مۇراسىن الۋ جولىندا ەرتەگىنىڭ ەڭبەكتەنۋگە، تاباندىلىققا، شىدامدىلىققا، تىرىشلىك دۇنيەسىن قورعاپ، ەكولوگىيالىق ورتانى ايالاي بىلۋگە باۋلىپ وتىرعان.

مازمۇنى

1	اقىلدى قارت
9	اقىلباي
17	ايلاسنى تاپقان بالا
26	نيهتى بوزىلعان خان
29	زەردەلى اۋكەن
32	ونەرشىبايدىڭ بالاسى
44	نىتىماق
49	سۇڭغىلا سۇ ادامى
52	كەسىرلى بالانىڭ كەسپاتى
57	وتىرىك پەن شىننىڭ اراسى
60	تاپقىر تازشا
63	سىرلى تالىس
66	اكەسىن اراشالاۋ
69	جارىاق
80	گاۋھار نىزدەۋ
83	رەزەك جىگىت
87	دومبىراشى قىزدىڭ جارى تاغداۋى
94	ءۇش جولاۋشى
96	تاز راقىم

104	سالىمجان
116	شاكىم - شاكىرت
126	عاجايىپ نىزدەگەن ۋازىر
140	اقىلدى قىز
147	جولدىس حاقى
152	جوقتان دامەتىپ باردان ايرىلما
158	ەر دودان
171	كۈن استىنداعى كۈنىكەي قىز
184	قويشىنىڭ قىزى
188	كەدەي شالدىڭ كەنجە ۋلى
195	باقىت قۇسى

اقىلدى قارت

ەرتەدە، ەلىكبای اتتى ۋىر قارت بولپىتى، سوزگە شەشەن، نىكە شەبەر كىسى ەكەن. ۋنەمى جارلى - جاقپايلاردىڭ ۋسوزىن سويلەپ، جەمەنگەر، اشكوز بايلاردىڭ وزبىرلىق قىلىعنا قارسى تۇرادى ەكەن. سوندىقتان، ونى كەدەيى - كەپشكتەر جاندارىنداي جاقسى كورپ قۇرمەتتەسە، باي - ماناپتار كوزگە شىققان سۇيەلدەي كورەتەن بولپىتى.

ۋىر كۇنى ەلىكبای قارت ۋوزىنىڭ كوك اتىنا ۋمىنىپ كەلە جاتىپ، ەتى ويازداۋ قاراكەر بايتالعا مىنگەن ۋىر جاس جىگىتكە كەزىگىپتى. جىگىتنىڭ بەلىندە قىنىنىڭ كوزدەرىنە تاس ورناتقان ادەمى پىشاعى بار ەكەن. قارت ودان ۋجون سۇراعاندا، جىگىت، ۋزاتقان اپەكەسىنىكىنە بارا جاتقان، سالەمدەمەگە العان ۋۇش ۋدىلداسى بار ەكەننى ايتادى. جىگىت قارتتى تانىماپتى، ۋچوندە سۇراماپتى. ۋىر تالاي ۋنسىزدىكتەن كەيىن جىگىت:

— ۋلكەن كىسى، اڭگىمە ايتىڭىز، جول قىسقارسىن، — دەپتى. جىگىتنىڭ مومىن ەكەننى سەزگەن ەلىكبای قارت، قايتەر ەكەن دەگەن ويمەن وعان قالجىڭداپ: — اتاڭا اقسىن بەرسەڭ، اڭگىمەنىڭ بوقسىن شىعارادى، — دەپتى. مۇنى «شىن ەكەن» دەپ قالعان

جىگىت، قوينىڭداي ۋەدىلداسىنىڭ ۋەدىسى بىرىن بىرەدى. قارت ۋەدىلداي قوينىڭداي تىپى: «مىڭنىڭ ۋەدىسى بىلگەنشە، ۋەدىلداي ۋەدىسىنىڭ ۋەدىسى» دەگەننىڭ باسقا لام - مەم دەمەي جۈرە بەرىپتى. جىگىت «بۇل شال ۋەدى قاشان اڭگىمە ايتار ۋەگەن» دەگەن ۋەدىنى قارتقا قاراپ قويىپ ۋە جۈرە بەرىپتى، قارت ۋەدىمەگەن قالپى ۋە جۈرە بەرىپتى. شاي قايناتم ۋە ۋاقىت ۋەگەننىڭ كەينى جىگىت قارتقا جانە دە:

— ۋەگەن كىسى اڭگىمەڭنىڭداي ايتا بەرىڭىز، جۈرە قىسقارسىن، — دەپتى. ۋەگەن قارت موينىڭدا بۇرماستان:

— تاغى بەرسەڭ تاغى ايتايمىن، بەرمەسەڭ نەمدى ايتامىن، — دەپتى. جىگىت «ۋەدىسى ۋەدىلداي ايتقاندا كەلە جاتسا كەرەك» دەگەن جۈرەمەن تاغى ۋەدىسىنىڭداي قارت: «تۈردەن ۋەدىنىڭ، ۋەدىنىڭ كەينى كەلگەنگە ۋەدىنىڭ بەرمە» دەگەننىڭ باسقا ۋەدىسىنىڭ، ۋەدىنىڭ قاپتاپتى. «ۋەدىنىڭ قاپتاپتى دە ايتارسىڭ» دەگەن ۋەدىنىڭ ۋەدىسىنىڭ قارتقا ۋەدىسىنىڭ - ۋەدىنىڭ قاراي بەرىپتى. ۋەدىنىڭ، قارت ۋەدىسىنىڭ جۈرە بەرىپتى.

ارادا تاغى ۋەدىسىنىڭ قايناتم ۋەدىسىنىڭ شىدامى تاۋسىلغان جىگىت قارتقا تاغى دا:

— اڭگىمەڭنىڭداي ايتىڭىز، ۋەگەن كىسى، جۈرە قىسقارسىن، — دەپتى. قارت ۋەدىسىنىڭداي ۋەدىسىنىڭداي: — تاغى بەرسەڭ تاغى ايتامىن، بەرمەسەڭ نەمدى ايتامىن، — دەپتى. جىگىت ۋەدىسىنىڭ - ۋەدىسىنىڭ بولماستان قالغان ۋەدىسىنىڭداي دە بەرە سالپىتى. سوندا قارت: — جانىڭدا

قاس پشاعىڭ ەكەن، جات ادامعا بەرمە، توپتى جەردە الپ كورمە، — دەپتى دە، اۋەلگىسىندەي ءۇن - ءۇنسىز جۇرە بەرپىتى.

جىگىت قارتتىڭ جوعارى دا ايتقان ءۇش اۋىز ءسوزىنىڭ ماعناسىن دا تۇسىنبەي ءارى قارتتىڭ بايبىنا دا بارا الماي، «تاعى اڭگىمە ايتىڭىز دەسەم، تاعى اقى سۇراسا نەمدى بەرمەن» دەگەن ويمەن ەرە بەرپىتى. ەكەۋى كۇن باتار الدىندا ءبىر اۋىلدىڭ قاسىنا كەلىپتى، وسى كەزدە ەلىكبىي قارت جىگىتكە:

— مەنىڭ وسى اۋىلدا از جۇمىسىم بار. ءسال ايالدايمىن. الدىمىزداعى مويناقتىڭ استىندا ءبىر اۋىل بار، شىندەگى ەڭ ۇلكەن اق ۇيگە ءتۇسىپ دەمىڭدى الا بەر. ول ۇيگە مەن كەلە جاتىر دەپ ايتا سال، الدا - جالدا مەن بۇگىن بارا الماسام تاڭەرتەڭ بارامىن، مەنى سول ۇيدە توس، اڭگىمەنى سودان ارعى جولدا ايتامىن، — دەپ جىگىتتى جۇرگىزىپ جبەرىپ، ءوزى الگى اۋىلعا بۇرىلىپ كەتەدى.

جىگىت قارتتىڭ ايتۋى بوينشا مويناقتىڭ استىنداعى اۋىلداعى التى قانات اق ۇيگە تۇسەدى، جىگىتتىڭ بوگدە ادام ەكەنىن كەلگەن جەردەن بىلگەن ءۇي يەسى — باي، سالەمىن دە الماي، قوناقاسى دا بەرمەي، تۇلاق سالپ ەسىك جاققا جاتقىزادى.

ەرتەسى ەرتە ەلىكبىي قارت وسىندا كەلىپ تۇسەدى. باي قۇراق ۇشىپ الدىنان شىعبىپ، قولتىعىنان الپ اتتان تۇسىرەدى. ەسىك اشىپ ۇيگە كىرگىزىپ، قوشامەتتەيدى. قارت تورگە جايعامقاننان كەيىن، جىگىتتى بوساعادان

قاسنا شاقىرىپ الپ، بايعا:

— مينا جىگىت مەنىڭ جولداسم ەدى، كەشە ادەيى
وسىندا جىبەرگەن ەدىم، — دەيدى. باي قاتتى
ساسقالاتپ:

— بىلمەدىڭ، بىلمەدىڭ، كوك اتقا مىنگەن بىر قارت
كەلەدى دەدى، اتىڭزى ايتپادى، — دەپ بىجالاتىدى.
قىمىز بىشپ از وتىرعاننان كەيىن قارت تا جۇرمەك
بولدى. بىراق، باي، قايتا - قايتا قولقالاپ، بايەك بولپ:
— ايبىمىزدى كەشىرىڭىز، جولداسىڭىز بەن بۇگىن
وسىندا قونىپ، سىباعالى مالىڭىزدى جەپ اتانىڭىز، —
دەپ تۇرىپ العاندىقتان ولار وسىندا قونادى.

كورشى اۋىلداى اقساقالدار ەلىكباي قارتقا امانداسا
كەلىپ جاتادى. جىگىت بىرى كەلسە بىر، ەكىسى كەلسە
ەكى «اسسالاماعالايكۇم!» دەپ ورنىن بەرىپ بوساعا
قاراي سىرعى بەرەدى. ەت جاسار كەزدە، باي:

— كىمدە وتكىر پىشاق بار؟ — دەپ جان - جاعىنا
كوز تاستايدى.

— مەندە بار، — دەپ جىگىت پىشاعىن بەرەدى. تاماق
بىشلىپ، باتا جاسالىپ بولپ، باي پىشاقى قولنا الپ
تۇرىپ:

— ەلەكەم - اي، جاماعاتىرىم - اي! مىناۋ مەنىڭ
پىشاعىم ەدى، مەن اشامايە مىنگەن كەزىمدە، ساقان دەگەن
ۇستا كورىمدىككە بەرگەن ەكەن، سودان بەرى مىنە تۇپ -
تۇرا پايعامبار جاسى بولدى. وسىدان ۇش جىلدىڭ الدىندا
قويماداعى مۇلكىمدى بىرەۋ ۇرلاپ كەتكەن. نىشىندە وسى
پىشاعىم دا بار ەدى. اقىرى ۇرىنى قۇداي ۇزى الدىما

اكەلدى، — دەيدى. ۋارى جىگىتتى سوزگە كەلتىرمەي
زىندانغا تاستاتادى. باي جانە دە:

— «بىتەر ۋىستىڭ باسنا، چاقسى كەلەر قاسىنا»
دەگەن اتالى ۋىسوزىمىز بارعوي. ەلەكە، ۋوزىڭىز بار،
وتىرعان وتاعاسلار بار، ۋىتىمىن وزدەرىڭىز جونگە سالىپ
كەتىڭىزدەر، — دەپ مونتانىسىدى.

— بايدىڭ كورسە قىزار، اشكوز، زورلىقى ەكەنن
بىلەتن ەلىكباي قارت بايسالدىلىقپەن:

— بۇل ۋىس جونىندە ەكى چاغىمەن دە سويلەسۋىگە،
جۇرتتان ۋىتل ۋىغا تۇرا كەلدى. بۇعان قاراساق ايلانىپ
قالارىمىز، «دۇيسەنبى كۇنى نەمەرەمنىڭ سۇندەت تويى بار»
دەدىڭ عوي، وعان توڭىرەكتىڭ تورەلەرى دە، موللا -
قوجالار دا كەلەر، سوندا كەڭسە كەلىپ، كەلتەسىز
پىشەيك، وعان دا ۋىتورت - اق كۇن قالدى عوي، اللىڭ
بولسا، ارامعا شىقپاس، سەنى وبالعا جىقپاس، جىگىتتى
وعان دەيىن اس بەرىپ اسراي تۇر، — دەيدى. بۇعان
وتىرعاندار دا: «جۈنى وسى، ۋىجۈنى وسى» دەپ قۇبتاستىق
بىلدىردى، باي شاراسىز كۈندى.

تاڭىرتەڭىندە ەلىكباي قارت، بايغا:

— ۋىبىر كۇندىك جولداسقا مىڭ كۇندىك سالەم دەگەن
بار، مەن وعان كەزىگە كەتەيىن، — دەپ جىگىتكە كەلىپ:
— چالغاننان چالالى بولغانىڭدى بىلەمىن، «ۋىسى
اقتىڭ، قۇدايى چاق» دەگەن بار. بالام، ۋىتورت كۇنگە شىدا،
بۇل دا ەر جىگىتكە ۋىبىر سىن، ۋىتورت كۇننەن كەيىن بۇل
باي نەمەرەسىنە سۇندەت توي چاساماقشى، پىشاقىڭ
ماسەلەسى سوندا شەشىلەدى. باسى - قاسىندا مەن دە

بولامىن. ۶دال سول كەزدە سەن بىلايدا ... بىلاي ... دە،
سونىمەن ۶س جونىن تابادى، — دەپ اقبل ايتادى.
كۈتكەن دۇيسەنبى دە كەلەدى، توي اياقتاعاننان كەيىن
باي، نىشىندە ەلكباي قارت بار تويعا كەلگەن بيلەردى،
بايلاردى ورداسىنا جىناپ، جىگىتتى شىعارىپ اكەلىپ:
— بۇگىن تىلەۋ كۈنىم، وسىنىڭ الدىندا قۇداي مەنىڭ
اقپەيىل كەنىمدى الدىمىنان شىعاردى. زاتىمدى ۇرلاغان
ۇرنى الدىما ايداپ اكەلىپ بەردى، ۇرلانغان دۇنيەمنىڭ
۶بىرى مىنا پىشاعىم، ۇرى مىنا تۇرغان، وسىنىڭ جازاسىن
كەسىپ بەرىڭىزدەر، — دەپ ەكى الاقاننىن جايىپ
توردەگىلەردەن تورەلىك كۈتەدى.

توردە وتىرعانداردىڭ بىرەۋى:

— كوپ ۶ستىڭ كەسىگى ەلەكەڭنەن شىعىپ كورگەن
جوق قوي، وسى كىسى ۶بىر جايلى ەتسە بولاتىن سىياقتى،
— دەيدى. وتىرعانداردا: «قوسلامىز، قوسلامىز!» دەپ
دۇ ەتە تۇسەدى.

— انانىڭ دا ايتاتىن سوزدەرى بار شىعار، قولىن
شەشىپ قويىڭدار، — دەيدى ەلكباي قارت. كوكەيىندە
ەلەكەڭنىڭ الدىن - الا ۇقتىرىپ قويغانى سايىراپ تۇرغان
جىگىت بوساسىمەن ارستانداي اتلىپ كەلىپ، بايدىڭ
كەڭىردەگىنەن الا تۇسەدى دە:

— انتۇرغان جاۋىز، قانعا - قان الايىن سەنەن! —
وسىدان ۶ۇش جىلدىڭ الدىندا بىرەۋ اكەمدى وسى پىشاقپەن
باۋىزداپ ۶ولتىرىپ كەتپتى. ساسقالاقتاعاننان بولار، وسى
پىشاق باۋىزداۋىندا قالىپتى. پىشاق مىنانكى بولدى،
شارشى توپتا ۶وزى موپىنداپ وتىر، اكەمدى ولتىرگەن وسى

مەي كىم؟! بۇل سۇمپايىنىڭ باسنى كەسىپ، قانغا - قان
الامىن! - دەپ بايدىڭ القىمىنان ونان ارمان قىسا تۇسەدى.
باي زارە - قۇتى ۇشپ شوشىدى، قالشىلداپ، دىرىلدەپ،
ەكى كوزى شاراسىنان شىعەپ، ەكى سامايىنان تەرى اعادى.
ەلىكباي قارت ورنىنان تۇرۇپ، جىگىتنىڭ قولىن بوساتىپ:
- قاراعىم، اكەڭدى ولتىرگەن راس وسى ما؟ -
دەيدى. جىگىت قاتۇلى بەينەدە:

- وسى، جاڭا عانا پىشاق مەنىكى دەپ ءوزى مويىندادى
عوي، باۋىزدايمىن، قۇن المايمىن، - دەيدى. وسى كەزدە
ەلىكباي قارت: - ءس ناسىرا شاپاسىن، - دەي
كەلىپ، بايىعا قاراپ: - قازىناڭدى ۇرلاغان مىنا جىگىت
بولماسىن، ال جىگىت، اكەڭدى ولتىرگەن مىنا باي
بولماسىن، ەگەر اكەڭدى ولتىرگەنى راس بولسا ... ، -
دەپ سويلەي بەرگەندە باي كوز جاسىن كول قىلىپ جىلاپ
جىبەرىپتى، ءارى:

- تا ... تا ... تاقسىر، ە ... ەل ... ەلەكەم - اي!
مەن وتىرىك ايتقان ەدىم، پىشاق مەنىكى مەس، اكەسىن
مەن ولتىرگەن جوقپىن، - دەپ بىجىلاق قاعادى. ەلىكباي
قارت:

- وندا بولدى، سوزگە سەنەنىك. قۇن تولەپ مالنىڭ
شاشلىماسىن، قان تولەپ باسنىڭ النىباسىن، وتىرىك ايتىپ
بىرەۋدى جازىقسىز جالاعا ۇشراتۋدىڭ ايبى ون جامبى،
وسىنى قولما - قول بەردە، جىگىتنى جولنا سال، - دەپتى
اقىرا سويلەپ. مۇنى باسقاردا قۇپ كورىسىپتى. شىبىن
جانىن قويارعا جەر تاپپاعان باي، ون جامبىسى بەرىپ
قۇتىلىپتى.

تاغى دا وزمەن بىرگە جول العان ەلەكبىي قارت
 جىگىتتىڭ ءۇش ءىلداسىن وزىنە قايتارىپ بەرىپ:
 — باسى ارتىق اڭقاۋلىق پەن مومىندىق تا جارامايدى،
 «مىڭنىڭ ءتۇسىن بىلگەنشە، ءبىردىڭ اتىن ءبىل»
 دەگەنىم، — اتىمدى سۇراسىن دەگەنىم ەدى. «تور دە
 وتىرساڭ، كەيىنگى كەلگەنگە ورنىڭدى بەرمە» دەگەنىم، —
 بەرىك يىق سۇيەرىڭ بولسىن دەگەنىم ەدى. «جانىڭا قاس
 پىشاعىڭ ەكەن، جات ادامعا بەرمە، توپتى جەردە الپ
 كورمە» دەگەنىم، — پىشاعىڭ وتە ادەمى بولعاندىقتان
 اشكوزدەر كورسە قىزىعار، قىزىقسا باسىڭا پالە تۇار دەپ
 ايتقانم ەدى. مومىندىعىڭنان ءبارىن دە اڭعارمادىڭ، اقىرى
 قۇتىلماس سىكە تاپ بولا جازدادىڭ، ەندى ساق بول، — دەپ
 اقبلىن ايتىپتى.

اقلباي

بۇرنى زاماندا †ابلمانسۇر دەگەن †بىر پاتشا †وتپىتى.
ول شاھارىندا †بىر عانا شاشتارازغا شاشىن الدىرىپ، †بىر
عانا اسحانادان تاماق شەدى †كەن.
†بىر كۈنى †الگى شاشتارازغا جۇپىنى كىمدى †بىر
كىسى †كەلپ:

- †اقل ساتامىن، †الساڭ با؟ — †دەيدى.
- †قانداي †اقل †كەن، †ستىمىن، — †دەيدى شاشتاراز.
- †الدىمەن †اقشاسىن †تولە، †سودان †كەيىن †ايتامىن.
- †اقشاسى قانشا؟
- †بەس †دىلدا.
- شاشتاراز †بەس †دىلدا †بەرەدى دە:
- †ال †ايت، — †دەيدى.
- †نە †ستەسەڭ †ويلان، †ويلانباغانىڭ †تۇبى — †ويران،
- †اقلىم مىنە †وسى.
- †مۇنى †وزىم دە †بىلەم، — †دەيدى شاشتاراز.
- †بىلگەن †ۇستىنە †بىلسەڭ، †زىانى †بولمايدى.
- « †بىلە †تۇرسام †دا †اقشاعا †ساتىپ †الدىم †عوي، †سەكەر †ۇسىز
†تاستامىن» †دەپ †ويلان شاشتاراز، †الگى كىسى †كەتكەن
†سولڭ †اقلدى †شاش †الاتىن †ۇيدىڭ †قابرعاسىنا †جازىپ
†قويادى.

بىرەر كۈن وتكەنەن كەيىن، قولنىدا التىنىداغان
ۋىستاراسى بار تاغى بىر بەيتانىس كىسى شاشتارازدىڭ الدىنا
كەلىپ:

— مېنا ۋىستارانى ساتامىن، الاسىڭ با؟ — دەيدى.
ۋىستارانىڭ كوركىنە، وتكىرلىگىنە قىسزىققان
شاشتاراز، باعاسىنا كەلسەدى دە، ساتىپ الادى. «مۇنمەن
پاتشانىڭ عانا شاشىن الپ جورەيىن» دەپ، ساتۇشى
كەتكەنەن كەيىن ۋىستارانى تىعىپ قويادى.

ەرتەڭىندە شاشىن الدىرۇعا پاتشا كەلەدى. شاشتاراز
ادەتى بويىنشا پاتشانىڭ شاشىن جىبىتەدى، تىعىپ قويغان
ۋىستاراسىن قوللىنا الپ جانىپ جاتىپ، جازۋلى اقلعا
كوزى تۇسىپ، ويلانىپ قالادى، «ياپىر - اي، سىرىن
وزىم بىلمەيتىن مېنا ۋىستارا وتپەي قالسا پاتشا رەنجىدى
عوي» دەپ ونى بۇكتەپ قويا سالپ، ۇيرەنشىكتى
ۋىستاراسىن الادى. بارىن اينادان كورپ وتىرعان پاتشا:
— توقتا، مەنەن دە قۇرمەتتى كورەتىن كىسىڭ بار
سىياقتى عوي، سونىڭ شاشىن الاتىن ۋىستاراڭدى بايقاۋسىزدا
الپ، قايتادان تىعىپ قويدىڭ. ەندى سەنىڭ باسقىدى
الامىن! — دەيدى.

— تاقسىر - اي، بۇل ۋىستارانى سىزدىڭ شاشىڭىزعا
ارناپ كەشە بىرەۋدەن ساتىپ الپ ەدىم، بىراق سىرىن
بىلمەگەن ۋىستارانى وتپەي قالسا، سىزدى رەنجىتىپ
الامىن دەپ، بۇرىنقى سىرالعى ۋىستارامەن الماق بولغان
ەدىم. مېنە، ەندى قاراداي ولمىگە تاپ بولغانم - اي، —
دەپ ەڭىرەيدى شاشتاراز.

— ساعان مۇنداي وي قايدان تۇستى؟